

Glorieta i antic jardí de la Torre Oms

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Torre Oms, prop del nucli de Salelles
Emplaçament	Ctra. vella d'Igualada (C-37 z), al km. 90 camí en direcció a Salelles, uns 700 m.
Alçada:	292

Coordenades:

Latitud:	41.70145
Longitud:	1.78761
UTM Est (X):	399124
UTM Nord (Y):	4617339

Classificació

Número de fitxa	08098-351
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Modernisme
Segle	XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	La glorieta es conserva estructuralment bé, però l'antic jardí de l'entorn ha perdut el ús originari i presenta una imatge desdibuixada.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Lúdic
Titularitat	Privada
Titular:	08097A002000340000EW
Fitxes associades:	
Torre Oms	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

Glorieta d'inspiració gaudiniana situada en el que havia estat el jardí de la Torre Oms, molt a prop del poble de Salelles. L'arquitecte que la va dissenyar fou molt probablement Ignasi Oms i Ponsa, considerat el principal exponent del modernisme a Manresa. La glorieta és una petita construcció de planta més o menys quadrada però de contorns irregulars que imita les formes d'una cova o d'una formació càrstica, al més pur estil de Gaudí. El material és una mena d'argamassa de color ocre, barrejada amb pedra a la cara exterior. Té quatre obertures, una per cada cara, totes de formes capritxoses. A l'interior es crea un espai que vol recrear una cova, amb una aglomeració de formes bulboses que han estat esculpides en l'argamassa, com si fossin roques o estalactites. A les pilastres entre les obertures s'hi ha adequat bancs per seure. A la part superior de la coberta hi ha una superfície plana on, en el seu moment, hi havia un dipòsit d'aigua. Segons es diu, els dies de calor es podia obrir una aixeta i, amb l'efecte de la brisa, s'espargia una humitat que refrescava l'ambient.

La glorieta formava part d'un elegant jardí, situat a ponent de la Torre. Es distribuïa entorn d'una arbreda circular de pins, que encara es conserva, i tenia una gran bassa central que ja ha estat dessecada. A un extrem encara hi ha un pou, fet de maó, que és anterior al jardí. Antigament estava equipat amb un molí de vent i proporcionava aigua a la casa.

L'arquitecte Ignasi Oms i Ponsa era probablement cosí de Josep Oms i Rovís, el propietari de la casa a principis del segle XX. Oms i Ponsa va iniciar la seva carrera d'arquitecte a Manresa a partir de 1893. El jardí de la Torre Oms es va construir amb posterioritat a la casa, possiblement a finals del segle XIX o començaments del XX. Ignasi Oms i Ponsa ja havia treballat el 1897 en la restauració d'una casa que Josep Oms i Rovís tenia a Manresa. Un altre factor que reforça la hipòtesi de l'autoria d'Ignasi Oms i Ponsa és que a la torre modernista dissenyada per ell al mas Morera, a Manresa, hi trobem una glorieta pràcticament idèntica a la de la Torre Oms (LACUESTA, 2009: 168). És molt possible, doncs, que la glorieta de la Torre Oms sigui obra d'Ignasi Oms i Ponsa, feta en la seva etapa ja plenament modernista i inspirada directament en l'obra de Gaudí.

Observacions:

Informació oral facilitada per Josep M. Oms Cornet.

Història

Prèviament a la construcció de la Torre Oms al lloc on ara hi ha la glorieta hi havia un forn de totxos o teuleria. Després de la construcció de la Torre Oms, entorn de 1883, es devia acondicionar el jardí, amb la seva bassa, i aquesta glorieta. Aquest mas ja apareix documentat a finals del segle XV. En el fogatge de 1553 consta com a hereu Joan Torra del Padró. El seu fill Onofre es casà el 1611 amb Anna Quingles, de Calders. Entorn de 1720 Pere Martí Llanes va comprar el mas. Els Llanes eren una família de paraires de Manresa, i aleshores el mas era habitat per un masover. L'hereu fou Narcís Llanes. Aquest va tenir un filla, que es casà amb Ignasi Soler. D'aquest matrimoni nasqué una filla, Teresa Soler, que es casà amb Josep March. Els March eren fabricants de panyos. Del matrimoni en nasqué una filla: Teresa March Soler, que es casà amb Ignasi Oms. Els Oms eren una família de Manresa. En aquest moment els March Soler eren propietaris també del mas Casanoves. El següent hereu, ja cap a finals del segle XIX, va ser Ignasi Oms i March. Aleshores la finca tenia 135,3 quarteres de terra, amb quatre parcels. Era doncs, un dels principals masos de Salelles. Ignasi Oms era cosí del prohoms manresà Ignasi Oms i de Prat, fundador de la Caixa

d'Estalvis de Manresa. Entorn de 1883 Ignasi Oms i March va impulsar una reforma radical del mas tot construïnt de nova planta el gran casal que avui es pot veure, i va deixar adossada una part de l'antiga masia. La nova casa es va concebre com una elegant torre burgesa equipada posteriorment amb un interessant jardí. Segons informació oral, el projecte va anar a càrrec del mateix Ignasi Oms, que treballava en temes de construcció. Segons sembla, va ser una de les primeres construccions del Bages on es van utilitzar bigues de ferro, en aquest cas importades d'Amèrica. Ignasi Oms i March es casà amb Anna Rovís Vila, de Santpedor. El seu hereu va ser Josep Oms i Rovís, que va ser durant uns anys alcalde accidental de Manresa i, entre 1908 i 1913, president de la Creu Roja d'aquesta ciutat. Entorn de 1887 Oms i Rovís s'encarregà de finalitzar les obres de la casa, construï el tancat que l'envolta i també el jardí. A la zona del jardí ja hi havia prèviament un pou que, en un moment donat, es va acondicionar amb un molí de vent. També hi havia un forn de totxos o teuleria, sobre el qual s'hi va bastir la glorieta. Josep Oms i Rovís sembla que era cosí d'Ignasi Oms i Ponsa, considerat el màxim exponent del modernisme a Manresa. Oms i Ponsa va ser molt probablement l'autor de la glorieta. D'altra banda, Josep Oms i Rovís va ser un gran impulsor de la viticultura a la seva finca. Va crear diverses marques de vins amb les quals va guanyar premis internacionals a París i Brussel·les. També va habilitar un complex vitivinícol al voltant de la casa, amb unes 15 tines en total i un nou celler construït sota el pati. Una bona part de les tines estaven numerades i corresponien a diferents parcers. Aquestes instal·lacions es poden considerar un antecedent en petit de la futura Cooperativa de Salelles, fundada el 1926 i de la qual Josep Oms i Rovís en fou l'avalador i un dels principals promotors. Probablement a finals del XIX els propietaris de la casa havien fet construir també una sínia vora la riera de Guardiola que encara es conserva parcialment. La sínia ara moguda per un molí de vent i servia per regar els horts que la casa tenia en aquesta zona. Al llarg del segle XX la família Oms ha mantingut la propietat de la Torre, utilitzada com a casa d'estiueig, mentre que a la planta baixa hi habitaven uns masovers. Durant els darrers anys foren la família Freixes Vives, molt vinculats a Salelles (FARGAS, 2012: 27). El fill de Josep Oms i Rovís fou Xavier Oms Gasol, i el fill d'aquest Josep M. Oms Cornet (l'actual propietari) que pels volts de 1974 es traslladà a la Torre Oms com a primera residència. En tot aquest temps la Torre pràcticament no s'ha modificat i ha pogut conservar la seva fesomia originària.

Bibliografia

- CAPDEVILA PLANS, Jaume (1997). Quaderns de la Guíxola, núm. 5 (gener de 1997), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola, p. 26.
- Diputació de Barcelona; BERRY SAR, S.L. (2010). Pla especial de catalogació de masies i cases rural en sòl no urbanitzable. Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola (núm. 086).
- FARGAS MORERA, Fèlix (2012). Salelles, 1000 anys de fets i esforç, treball i creixement de la seva parròquia, p. 27.
- FERRER ALÓS, Llorenç (2001). Tot per a tots. El Celler Cooperatiu de Salelles. 75 anys (1926 - 2001). Celler Cooperatiu de Salelles, Manresa, p. 5.
- LACUESTA CONTERERAS, Raquel (2009). Ignasi Oms i Ponsa, arquitecte. Col·legi d'Arquitectes de la Catalunya Central (COAC), Manresa, p. 168, 266.
- PIÑERO SUBIRANA, Jordi (1998). Creu Roja a Manresa. Un segle d'història. Angle Editorial, Manresa, p. 43-44.

